Xəzərdə də "Qarabağ"ımız var

Bu yataq indiyədək yalnız Şimal dənizində istifadə olunmuş ən müasir texnologiya ilə işlənəcək

Prezident İlham Əliyev cari ilin əvvəlində yerli televiziya kanallarına müsahibəsində neft hasilatının sabitləşdirilməsinin vacib məsələ olduğunu bildirib. Ölkədə neft və qaz hasilatının artırılması, yaxud sabitləşdirilməsinin yollarından biri isə yeni yataqların istişmara daxil olması ilə bağlıdır. Hazırda Xəzərin Azərbaycan sektorunda işlənməsinin müxtəlif mərhələlərində olan bir sıra belə yataqlar var ki, "Qarabağ" da onların sırasındadır.

İlkin hesablamalara görə, "Qarabağ" yatağında geoloji neft ehtiyatları 60 milyon tondan artıqdır. Bunun da 21 milyon ton nefti və 13 milyard kubmetr qazı çıxarıla bilən hesab olunur.

BP-nin SOCAR-dan (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) "Qarabağ" layihəsində 35 faizlik pay alması barədə müqavilə iki şirkət arasında keçən il iyunun 3-də Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində imzalanıb. Layihənin operatoru kimi BP çıxış edir.

Təsadüfi deyil ki, BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Cio Kristofoli keçən həftə jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə bu layihə üzərində də xüsusi dayanıb. Belə ki, hazırda "Qarabağ"da ilk addım kimi dənizdibi sensor qovşaqlarla (OBN) tədqiqat daxil olmaqla seysmik tədqiqat proqramı həyata keçirilir. OBN tədqiqatının "Qarabağ" haqqında bilgiləri artıracağı, quyuların planlaşdırılmasına və yatağın işlənmə strategiyalarının optimallaşdırmasına kömək edəcəyi gözlənilir. OBN tədqiqatı 2025-ci ilin dekabrında başlayıb və təqribən 3 ay yarım davam edəcək. Yüksək və ultra yüksəkdəqiqlikli seysmik tədqiqatda isə əsas məqsəd quyu bütövlüyünə təsir göstərə biləcək geoloji riskləri, eləcə də platformanın və digər infrastrukturun təhlükəsiz şəkildə quraşdırılmasına maneə yaradan yeraltı təhlükələri müəyyənləşdirməkdir.

"Qarabağ" yatağında seysmik tədqiqat proqramına aid Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin layihə variantı 2025-ci ilin oktyabr ayında ictimaiyyətə açıqlanıb və sənədin yekun variantı dekabrda dövlət tərəfindən təsdiqlənib.

Cio Kristofoli bildirib ki, "Qarabağ" yatağında işlərin sürətləndirilməsi üçün seysmik tədqiqatlarla yanaşı, gələcək hasilat üçün tələb olunan obyektlərin layihələndirilməsinə başlanıb. Hasilatı həyata keçirmək üçün platforma tikilməyəcək. Hasilat sualtı quyulardan əldə ediləcək. Quyular "Dərinsulu Günəşli" platformasına sualtı infrastruktur vasitəsilə qoşulacaq.

Yeri gəlmişkən, "Qarabağ" yatağı Bakıdan 120 kilometr şərqdə, "Günəşli" yatağından 20-25 kilometr aralıda, suyun 150-200 metr dərinliyində yerləşir.

"Qarabağ"ı mövcud infrastrukturla birləşdirəcək boru kəmərlərinin tikintisi yeni texnologiya ilə aparılacaq. Yəni tikinti dənizdə borudüzən gəmidən istifadə edilməklə deyil, quruda həyata keçiriləcək.

"Boru kəmərləri tamamilə sahildə quraşdırılacaq və sürüşdürmə üsulu ilə yatağa çatdırılacaq. Bunun üçün quruda xüsusi obyektin tikintisi planlaşdırılır, ondan digər layihələr üçün də istifadə olunacaq. Tikinti üçün yer artıq müəyyən edilib və bu məsələ hazırda aidiyyəti qurumlarla razılaşdırma mərhələsindədir", - deyə C.Kristofoli məlumat verib.

Qeyd edək ki, bu, tam yeni bir texnologiyadır və indiyədək Şimal dənizindən başqa heç yerdə tətbiq olunmayıb.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.-2026.- 12 mart (№46).- S.9.